

Informacija juridiniams ir fiziniams asmenims apie galimybes bendradarbiauti dalyvaujant Autogamintojų ir importuotojų asociacijos kuriamoje alyvų atliekų tvarkymo sistemoje

Autogamintojų ir importuotojų asociacija kviečia visus juridinius ir fizinius asmenis jų veikloje ar namų ūkyje susidarančias alyvų atliekas perduoti asociacijos konkurso tvarka išrinktiems atliekų tvarkytojams.

Tuo atveju, jei atliekų turėtojai alyvų atliekas į Asociacijos tinklapyje nurodytas atliekų surinkimo vietas pristatys patys, šios atliekos iš atliekų turėtojų bus priimamos nemokamai (išskyrus atvejus, kai alyvų atliekos pagal savo cheminę sudėtį bus nepriskirtinos alyvų atliekomis ir/arba netinkamos perdirbimui). Kai alyvų atliekų turėtojai pageidaus, kad asociacijos išrinkti atliekų tvarkytojai alyvų atliekas surinktų jų susidarymo vietose, asociacija finansuos tik tiek alyvų atliekų vežimo, tvarkymo išlaidų, kokiam minėtų atliekų kiekiui tvarkyti bus surinkusi lėšų iš jai minėtas atliekų tvarkymo prievoles pavedusių gamintojų ir importuotojų.

Atliekų turėtojai (įskaitant transporto priemonių techninės priežiūros ir remonto paslaugas teikiančias įmones) kviečiami kreipti į asociaciją dėl jų veikloje susidarančių atliekų tvarkymo finansavimo elektroniniu paštu info@agia.lt. Kreipiantis dėl finansavimo prašome nurodyti per metus susidarančių atliekų kiekius.

Alyvos atliekos turi vieną didžiausių poveikių aplinkai iš visų transporto priemonių eksploatavimo ar pramonės atliekų, nes jos yra netirpios, patvarios ir prisotintos nuodingaisiais chemikalais bei sunkiaisiais metalais. Alyva prilimpa prie bet kokių paviršių - nuo paplūdimio smėlio iki paukščių plunksnų. Ji plūduriuoja ir teršia mūsų vandenį, juos padengdama orui nelaidžia plėvele. Ji lėtai praranda klampumo savybes ir lėtai garuoja. Nedidelis kiekis alyvos gali smarkiai užteršti didelį kiekį geriamojo vandens, grunto, gyvūnų organizmų ir augalų.

Naudota alyva savyje sukaupia daug įvairių cheminių medžiagų, kurios gali būti labai pavojingos žmogaus sveikatai ir gali smarkiai užteršti aplinką. Pvz. cinko dialkilditiofosfatas, molibdeno sulfidas ir kiti organiniai metalo junginiai, poli-aromatiniai angliavandeniliai (PAA), kuras, antifrizas, dilimo metu atsiradusios metalų dalelės, metalų oksidai ir degimo produktai.

Pastaruoju metu Lietuvoje kasmet suvartojama daugiau kaip 20 tūkst. t alyvos, o jos atliekų surenkama ir sutvarkoma tik apie ketvirtadalį. Būtent variklinė alyva sudaro daugiau kaip 70 proc. alyvos atliekų, kurias yra galimybė surinkti. Likusi dalis nesurinktos panaudotos alyvos nelegaliai sudeginama ar kitaip netinkamai panaudojama, pvz.: išpilama, panaudojama įrankių tepimui ir pan. Deginant alyvą naminiuose šildymo katiluose ar buitiniuose katiluose, skirtuose dirbtuvių patalpoms apšildyti, sunkiųjų metalų dalelės nusėda ant žemės paviršiaus ir sukimba su dirvos dalelėmis, užteršdamos dirvą, o vėliau ir grunto vandenį. Sunkiųjų metalų gali pažeisti nervų sistemą, inkstus, kai kurie jų sukelia vėžinius susirgimus. Taip pat šie sunkieji metalai po truputį kaupiasi mūsų organizmuose, tad po kiekvieno kontakto su panaudota alyva, jų vis padaugėja.

Alyvos atliekų turėtojai bei tvarkytojai turi pasitelkti visas galimas priemones, kad alyvos atliekos būtų saugiai tvarkomos ir nekeltų pavojaus žmonių sveikatai bei aplinkai.

Atliekų turėtojai susidariusias alyvos atliekas privalo:

- Šias atliekas pristatyti į atliekų priėmimo punktus arba kitas vietas, kuriose tokios atliekos yra priimamos (taikytina gyventojams).
- Šias atliekas atiduoti komunalinių atliekų tvarkytojui, kai šis vykdo alyvų atliekų surinkimą apvažiavimo būdu pagal iš anksto paskelbtą grafiką ir sutartyje su Savivaldybe nustatytais sąlygomis (taikytina gyventojams).
- Teisės aktų nustatyta tvarka perduoti alyvų gamintojams (importuotojams) ir platintojams, jeigu savivaldybės teritorijoje įdiegta papildanti šių atliekų surinkimo sistema arba perkant naują alyvą.
- Įmonės savo veikloje susidariusias alyvos atliekas privalo atiduoti tokias atliekas tvarkančioms įmonėms saugiam ir tinkamam jų sutvarkymui. Alyvos atliekas draudžiama perduoti asmenims, neturintiems teisės tvarkyti tokių atliekų.

Alyvos atliekos yra vertingas išteklius. Jas perdirbant, galite apsaugoti aplinką ir taupyti energiją bei neatsinaujinančius naftos išteklius.

Naudota alyva, remiantis pasauline praktika, gali būti perdirbama keliais būdais:

- Alyvos filtravimas vietoje (angl. reconditioned on site), kuris apima nešvarumų/priemaišų pašalinimą iš panaudotos alyvos ir jos panaudojimą dar kartą. Nors ši perdirbimo forma negali atkurti šviežios alyvos savybių, tačiau gali šiek tiek prailginti jos gyvenimą.

- Naftos perdirbimo gamyklos procesuose naudojimas kaip žaliavos benzino ir kokso gamyboje.
- Pakartotinis rafinavimas (angl. re-refining), kuris apima naudotos alyvos perdirbimą, išvalant ją nuo priemaišų bei pašalinant oksidacijos procesus, taip kad ji gali būti naudojama kaip bazinė alyva naujos alyvos gamybai. Toks naudotos alyvos perdirbimas prailgina alyvos išteklių gyvavimą neribotam laikui. Ši perdirbimo forma yra priimtinausia, nes ji uždaro perdirbimo linijos ratą, vėl ir vėl panaudojant tą pačią alyvą tam pačiam produktui pagaminti, taip sunaudojant mažiau energijos ir mažiau pirmojo rafinavimo alyvos.
- Perdirbimas ir deginimas energijai gauti, kuris apima vandens ir priemaišų pašalinimą, kad naudota alyva galėtų būti deginama kaip kuras šildymui ar kaip energijos šaltinis pramonėje. Ši perdirbimo forma nėra tokia naudinga kaip naudotos alyvos pakartotinis rafinavimas, nes ji leidžia alyvai būti pakartotinai panaudotai tik vieną kartą. Nepaisant to, taip gali būti išgaunama vertinga energija.